

Afdeling Hollandse Delta.

Verlag planteninventarisaties Parnassia vlak 2023 Zuid Hollands Landschap

Mededelingennummer PWG 2023/07

Auteur: Theo Hagendoorn

Herfst Bitterling

© KNNV afdeling Hollandse

Delta

Verlag planteninventarisaties Parnassia vlak 2023

Zuid-Hollands Landschap

Een publicatie van de Plantenwerkgroep van de Natuurvereniging Hollandse Delta, een afdeling van de KNNV.

Mededelingennummer 2023/07

Auteur: Theo Hagendoorn

Onderzoekers: Leden van de Plantenwerkgroep

Omslagfoto: Herfst Bitterling

Natuurvereniging Hollandse Delta
een afdeling van de KNNV

secretariaat:

Peter Vermaas

Schudegge 17

3224 BP Hellevoetsluis

Telefoon: 0181-324058

Email: secretaris@voorne.knnv.nl

Inhoud

Inleiding.....	3
Parnassia vlak	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Gebiedsbeschrijving	5
Werkwijze.....	5
Resultaat.....	6
PQ 1	6
PQ 2	6
PQ 3	6
aanbeveling	10
Bronnen	11
Colofon	11

Inleiding

Zuid-Hollands landschap heeft verzocht om het gebied Parnassia vlak te inventariseren na het verwijderen van de struiken/bomen begroeiing in het kader van duin herstel, daartoe heeft de Plantenwerkgroep het gebied 3 maal bezocht op 08-05-23 , 03-07-23 en 21-09-23. Alle gegevens en de coördinaten van de vindplaats vastgelegd. Bij het inventariseren maken we gebruik van de app ObsMapp via een smartphone, de waarnemingen worden dan ook gelijk vastgelegd in de database van Waarneming.nl. onder het account van ZHL zelf

Parnassia vlak

De bovenstaand foto's laten een gedeelte van het Parnassia vlak zien met de drie geïnventariseerde transecten

Gebiedsbeschrijving

Naast staande foto' laten PQ 1 en PQ 3 zien zoals ze waren in februari 2023 en zoals te zien was het terrein zeer nat en nagenoeg kaal met wat overgebleven wortel resten

Werkwijze

We hebben in dit gebied een algemene inventarisatie uitgevoerd door op drie plaatsen een ongeveer 4 meter breed transect te inventariseren. Alle voorkomende planten in deze transecten zijn genoteerd. Van de eventuele in het gebied voorkomende rode lijst en aandachtsoorten zijn de abundantie (talrijkheid) en de coördinaten van de vindplaats vastgelegd. Bij het inventariseren maken we gebruik van de app ObsMapp via een smartphone, de waarnemingen worden dan ook gelijk vastgelegd in de database van Waarneming.nl op het account van het ZHL. Alle vermelde bomen of struiken zijn zaailingen grote bomen of struiken nemen we niet op omdat deze de begrenzing van de vallei vormen. We hebben het gebied op 08-05-2023 , 03-07-2023 en 21-08-2023 bezocht.(03-07 zijn PQ 2 en PQ 3 niet bezocht ivm regen bui)

Resultaat

Van de overgebleven wortelresten was in de loop van het jaar te zien dat ze uit begonnen te lopen en verder kunnen we zeggen dat er nog een aantal soorten van de begroeiing van voor het kaal maken waren te vinden zoals Heggerank (*Bryonia dioica*), Zwarte Braam (*Rubus Sec. Rubus*) Dauwbraam (*Rubus caesius*), Haagwinde (*Convolvulus sepium*).

Verder was het opvallend dat vooral in PQ 1 er veel Herfst Bitterling (*Blackstonia perfoliata* subsp. *Serotina*) stond een plant die niet tussen struiken groeit en dus wel uit de zaadbank moet komen.

PQ 1

<i>Heracleum sphondylium</i>	Gewone berenklauw	607	Apiaceae	
<i>Cirsium arvense</i>	Akkerdistel	331	Asteraceae	
<i>Sonchus arvensis</i>	Akkermelkdistel	2324	Asteraceae	
<i>Senecio inaequidens</i>	Bezemkruiskruid	1733	Asteraceae	
<i>Gnaphalium luteoalbum</i>	Bleekgele droogbloem	587	Asteraceae	
<i>Erigeron canadensis</i>	Canadese fijnstraal	475	Asteraceae	
<i>Sonchus asper</i>	Gekroesde melkdistel	1224	Asteraceae	
<i>Sonchus oleraceus</i>	Gewone melkdistel	1225	Asteraceae	
<i>Pulicaria dysenterica</i>	Heelblaadjes	1029	Asteraceae	
<i>Jacobaea vulgaris</i>	Jakobskruiskruid	2290	Asteraceae	
<i>Tussilago farfara</i>	Klein hoefblad	1316	Asteraceae	
<i>Leontodon saxatilis</i>	Kleine leeuwentand	727	Asteraceae	
<i>Eupatorium cannabinum</i>	Koninginnekruid	490	Asteraceae	
<i>Mycelis muralis</i>	Muursla	839	Asteraceae	
<i>Taraxacum officinale</i> s.l. (incl. all sec.)	Paardenbloem	2430	Asteraceae	
<i>Cirsium vulgare</i>	Speerdistel	336	Asteraceae	
<i>Betula pendula</i>	Ruwe berk	140	Betulaceae	
<i>Betula pubescens</i>	Zachte berk	139	Betulaceae	
<i>Echium vulgare</i>	Slangenkruid	431	Boraginaceae	
<i>Cynoglossum officinale</i>	Veldhondstong	385	Boraginaceae	
<i>Myosotis laxa</i>	Zompvergeet-mij-nietje	841	Boraginaceae	
<i>Hirschfeldia incana</i>	Grijze mosterd	1763	Brassicaceae	
<i>Diplotaxis tenuifolia</i>	Grote zandkool	410	Brassicaceae	
<i>Cardamine hirsuta</i>	Kleine veldkers	203	Brassicaceae	
<i>Lonicera spec.</i>	Kamperfoelie spec.	6310	Caprifoliaceae	
<i>Moehringia trinervia</i>	Drienerfmuur	830	Caryophyllaceae	
<i>Cerastium fontanum</i>	Gewone hoornbloem	2314	Caryophyllaceae	
<i>Sagina procumbens</i>	Liggende vetmuur	1112	Caryophyllaceae	
<i>Sagina nodosa</i>	Sierlijke vetmuur	1111	Caryophyllaceae	
<i>Bryonia dioica</i>	Heggenrank	167	Cucurbitaceae	
<i>Isolepis setacea</i>	Borstelbies	1159	Cyperaceae	
<i>Carex oederi</i>	Dwergzegge	2213	Cyperaceae	
<i>Bolboschoenus maritimus</i>	Heen	1156	Cyperaceae	
<i>Equisetum arvense</i>	Heermoes	462	Equisetaceae	
<i>Medicago lupulina</i>	Hopklaver	799	Fabaceae	
<i>Trifolium pratense</i>	Rode klaver	1305	Fabaceae	
<i>Lotus glaber</i>	Smalle rolklaver	762	Fabaceae	

<i>Trifolium repens</i>	Witte klaver	1306	Fabaceae	
<i>Centaurium erythraea</i>	Echt duizendguldenkruid	286	Gentianaceae	
<i>Centaurium pulchellum</i>	Fraai duizendguldenkruid	287	Gentianaceae	
<i>Blackstonia perfoliata</i> subsp. <i>serotina</i>	Herfstbitterling	145	Gentianaceae	
<i>Geranium robertianum</i>	Robertskruid	576	Geraniaceae	
<i>Hypericum tetrapterum</i>	Gevleugeld hertshooi	651	Hypericaceae	
<i>Juncus bufonius</i>	Greppelrus	675	Juncaceae	
<i>Juncus subnodulosus</i>	Paddenrus	688	Juncaceae	
<i>Juncus tenuis</i>	Tengere rus	690	Juncaceae	
<i>Juncus articulatus</i>	Zomprus	673	Juncaceae	
<i>Prunella vulgaris</i>	Gewone brunel	1017	Lamiaceae	
<i>Glechoma hederacea</i>	Hondsdrif	582	Lamiaceae	
<i>Mentha aquatica</i>	Watermunt	813	Lamiaceae	
<i>Lycopus europaeus</i>	Wolfspoot	780	Lamiaceae	
<i>Lythrum salicaria</i>	Grote kattenstaart	785	Lythraceae	
<i>Claytonia perfoliata</i>	Winterpostelein	338	Montiaceae	
<i>Ligustrum spec.</i>	Liguster spec.	6297	Oleaceae	
<i>Epilobium montanum</i>	Bergbasterdwederik	454	Onagraceae	
<i>Epilobium hirsutum</i>	Harig wilgenroosje	451	Onagraceae	
<i>Epilobium tetragonum</i>	Kantige basterdwederik	1642	Onagraceae	
<i>Epilobium parviflorum</i>	Viltige basterdwederik	457	Onagraceae	
<i>Rhinanthus minor</i>	Kleine ratelaar	1067	Orobanchaceae	
<i>Odontites vernus</i>	Rode ogentroost	2319	Orobanchaceae	
<i>Euphrasia stricta</i> s.l.	Stijve ogentroost	2316	Orobanchaceae	
<i>Plantago major</i>	Grote weegbree	2320	Plantaginaceae	
<i>Plantago lanceolata</i>	Smalle weegbree	946	Plantaginaceae	
<i>Agrostis stolonifera</i>	Fioringras	18	Poaceae	
<i>Holcus lanatus</i>	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
<i>Festuca rubra</i>	Rood zwenkgras	520	Poaceae	
<i>Dryopteris filix-mas</i>	Mannetjesvaren	421	Polypodiaceae	
<i>Ranunculus sardous</i>	Behaarde boterbloem	1057	Ranunculaceae	
<i>Ranunculus sceleratus</i>	Blaartrekkende boterbloem	1058	Ranunculaceae	
<i>Clematis vitalba</i>	Bosrank	339	Ranunculaceae	
<i>Ranunculus flammula</i>	Egelboterbloem	1048	Ranunculaceae	
<i>Ranunculus repens</i>	Kruipende boterbloem	1056	Ranunculaceae	
<i>Ranunculus acris</i>	Scherpe boterbloem	1040	Ranunculaceae	
<i>Rhamnus cathartica</i>	Wegedoorn	1064	Rhamnaceae	
<i>Rubus spec.</i>	Braam spec.	6452	Rosaceae	
<i>Rubus caesius</i>	Dauwbraam	1089	Rosaceae	
<i>Crataegus monogyna</i>	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
<i>Crataegus monogyna</i>	Eenstijlige meidoorn	369	Rosaceae	
<i>Rosa rubiginosa</i>	Egelantier	1084	Rosaceae	
<i>Rosa</i> Subsec. <i>Caninae</i>	Hondsroos groep	1643	Rosaceae	
<i>Sorbus spec.</i>	Lijsterbes spec.	6499	Rosaceae	
<i>Galium aparine</i>	Kleefkruid	546	Rubiaceae	
<i>Galium uliginosum</i>	Ruw walstro	556	Rubiaceae	

Populus x canadensis (P. deltoides x P. nigra)	Canadapopulier	2254	Salicaceae	
Salix cinerea	Grauwe wilg	1119	Salicaceae	
Salix repens	Kruipwilg	1124	Salicaceae	
Salix alba	Schietwilg	1116	Salicaceae	
Solanum nigrum	Zwarte nachtschade	2323	Solanaceae	
Urtica dioica	Grote brandnetel	1321	Urticaceae	
Viburnum opulus	Gelderse roos	1367	Viburnaceae	

Rode lijst LNV
Rode lijst Floron
Aandachts soort duinen

PQ 2

Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
Oenanthe lachenalii	Zilt torkruid	870	Apiaceae	
Hydrocotyle vulgaris	Gewone waternavel	641	Araliaceae	
Asplenium scolopendrium	Tongvaren	934	Aspleniaceae	
Sonchus arvensis	Akkermelkdistel	2324	Asteraceae	
Senecio inaequidens	Bezemkruiskruid	1733	Asteraceae	
Gnaphalium luteoalbum	Bleekgele droogbloem	587	Asteraceae	
Erigeron canadensis	Canadese fijnstraal	475	Asteraceae	
Sonchus asper	Gekroesde melkdistel	1224	Asteraceae	
Pulicaria dysenterica	Heelblaadjes	1029	Asteraceae	
Senecio vulgaris	Klein kruiskruid	1192	Asteraceae	
Leontodon saxatilis	Kleine leeuwentand	727	Asteraceae	
Eupatorium cannabinum	Koninginnekruid	490	Asteraceae	
Cirsium vulgare	Speerdistel	336	Asteraceae	
Cardamine hirsuta	Kleine veldkers	203	Brassicaceae	
Moehringia trinervia	Drienerfmuur	830	Caryophyllaceae	
Convolvulus arvensis	Akkerwinde	350	Convolvulaceae	
Convolvulus sepium	Haagwinde	188	Convolvulaceae	
Carex oederi	Dwergzegge	2213	Cyperaceae	
Equisetum arvense	Heermoes	462	Equisetaceae	
Centaurium pulchellum	Fraai duizendguldenkruid	287	Gentianaceae	
Blackstonia perfoliata subsp. serotina	Herfstbitterling	145	Gentianaceae	
Juncus bufonius	Greppelrus	675	Juncaceae	
Juncus articulatus	Zomprus	673	Juncaceae	
Prunella vulgaris	Gewone brunel	1017	Lamiaceae	
Mentha aquatica	Watermunt	813	Lamiaceae	
Lycopus europaeus	Wolfsfoot	780	Lamiaceae	
Linum catharticum	Geelhartje	747	Linaceae	
Epilobium hirsutum	Harig wilgenroosje	451	Onagraceae	
Epilobium parviflorum	Viltige basterdwederik	457	Onagraceae	
Plantago lanceolata	Smalle weegbree	946	Plantaginaceae	
Agrostis stolonifera	Fioringras	18	Poaceae	

Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Phragmites australis	Riet	933	Poaceae	
Festuca rubra	Rood zwenkgras	520	Poaceae	
Persicaria lapathifolia	Beklierde duizendknoop	973	Polygonaceae	
Dryopteris dilatata	Brede stekelvaren	419	Polypodiaceae	
Glaux maritima	Melkkruid	581	Primulaceae	
Samolus valerandi	Waterpunge	1135	Primulaceae	
Ranunculus flammula	Egelboterbloem	1048	Ranunculaceae	
Rubus spec.	Braam spec.	6452	Rosaceae	
Rubus caesius	Dauwbraam	1089	Rosaceae	
Rosa rubiginosa	Egelantier	1084	Rosaceae	
Rosa rugosa	Rimpelroos	1085	Rosaceae	
Rubus Sec. Rubus	Zwarte braam	1634	Rosaceae	
Galium aparine	Kleefkruid	546	Rubiaceae	
Salix aurita	Geoorde wilg	1117	Salicaceae	
Acer spec.	Esdoorn spec.	6001	Sapindaceae	
Solanum nigrum	Zwarte nachtschade	2323	Solanaceae	
Sambucus nigra	Gewone vlier	1133	Viburnaceae	

Rode lijst LNV
Rode lijst Floron
Aandachts soort duinen

PQ 3

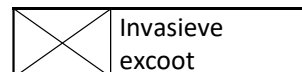
Wetenschappelijke naam	Naam	Euring	Familie	
Suaeda maritima	Klein schorrenkruid	1256	Amaranthaceae	
Chenopodium album	Melganzenvoet	306	Amaranthaceae	
Oxybasis rubra	Rode ganzenvoet	316	Amaranthaceae	
Hydrocotyle vulgaris	Gewone waternavel	641	Araliaceae	
Cirsium arvense	Akkerdistel	331	Asteraceae	
Senecio inaequidens	Bezemkruiskruid	1733	Asteraceae	
Gnaphalium luteoalbum	Bleekgele droogbloem	587	Asteraceae	
Erigeron canadensis	Canadese fijnstraal	475	Asteraceae	
Pulicaria dysenterica	Heelblaadjes	1029	Asteraceae	
Senecio vulgaris	Klein kruiskruid	1192	Asteraceae	
Leontodon saxatilis	Kleine leeuwentand	727	Asteraceae	
Eupatorium cannabinum	Koninginnekruid	490	Asteraceae	
Cirsium vulgare	Speerdistel	336	Asteraceae	
Cardamine hirsuta	Kleine veldkers	203	Brassicaceae	
Humulus lupulus	Hop	639	Cannabaceae	
Lonicera spec.	Kamperfoelie spec.	6310	Caprifoliaceae	
Moehringia trinervia	Drienerfmuur	830	Caryophyllaceae	
Sagina nodosa	Sierlijke vetmuur	1111	Caryophyllaceae	
Cerastium semidecandrum	Zandhoornbloem	298	Caryophyllaceae	
Cornus sanguinea	Rode kornoelje	355	Cornaceae	
Bryonia dioica	Heggenrank	167	Cucurbitaceae	
Equisetum arvense	Heermoes	462	Equisetaceae	

Lotus glaber	Smalle rolklaver	762	Fabaceae	
Centaurium erythraea	Echt duizendguldenkruid	286	Gentianaceae	
Centaurium pulchellum	Fraai duizendguldenkruid	287	Gentianaceae	
Blackstonia perfoliata subsp. serotina	Herfstbitterling	145	Gentianaceae	
Juncus articulatus	Zomprus	673	Juncaceae	
Prunella vulgaris	Gewone brunel	1017	Lamiaceae	
Lycopus europaeus	Wolfspoot	780	Lamiaceae	
Ligustrum vulgare	Wilde liguster	736	Oleaceae	
Plantago major	Grote weegbree	2320	Plantaginaceae	
Plantago lanceolata	Smalle weegbree	946	Plantaginaceae	
Agrostis stolonifera	Fioringras	18	Poaceae	
Holcus lanatus	Gestreepte witbol	631	Poaceae	
Phragmites australis	Riet	933	Poaceae	
Fallopia japonica + Fallopia sachalinensis + Fallopia x bohemica	Japane duizendknoop + Sachalinse duizendknoop + Basterdduizendknoop	0	Polygonaceae	X
Glaux maritima	Melkkruid	581	Primulaceae	
Anagallis arvensis	Rood guichelheil	2308	Primulaceae	
Samolus valerandi	Waterpunge	1135	Primulaceae	
Clematis vitalba	Bosrank	339	Ranunculaceae	
Ranunculus circinatus	Stijve waterranonkel	1046	Ranunculaceae	
Rubus caesius	Dauwbraam	1089	Rosaceae	
Rosa rubiginosa	Egelantier	1084	Rosaceae	
Rosa Subsec. Caninae	Hondsroos groep	1643	Rosaceae	
Potentilla anserina	Zilverschoon	1006	Rosaceae	
Galium aparine	Kleefkruid	546	Rubiaceae	
Acer spec.	Esdoorn spec.	6001	Sapindaceae	
Acer campestre	Spaanse aak	1	Sapindaceae	
Solanum triflorum	Driebloemige nachtschade	1220	Solanaceae	
Urtica dioica	Grote brandnetel	1321	Urticaceae	
Sambucus spec.	Vlier spec.	6463	Viburnaceae	

Rode lijst LNV

Rode lijst Floron

Aandachts soort duinen

Aanbeveling

Het verwijderen van de Japanse duizendknoop + Sachalinse duizendknoop + Basterdduizendknoop in PQ 3 zal nog wel een paar jaar opvolging vereisen, als er ook maar een klein stukje wortel achter blijft is het werk van jaren in 1 jaar teniet gedaan ook als er een jaar niets gevonden wordt is het noodzakelijk om het jaar daarop weer te gaan zoeken.

Als deze kaal gemaakte stukken het zelfde beheer krijgen als de rest van het Parnassia vlak zullen de wortel resten die nu uitlopen wel weer afgemaaid worden en op de duur verdwijnen de vraag is alleen of de aannemer er blij mee zal zijn zeker omdat deze stukken nog een erg slappe bodem hebben na het verwijderen van de struiken.

Bronnen

Heukels Flora van Nederland

Google maps

Foto's: Herma v Enthoven/Elly Melio/Theo Hagendoorn

Colofon

Verslag: Theo Hagendoorn / 15-02-2024

Vegetatieopnamen: De leden van de Plantenwerkgroep van de KNNV Afdeling Hollandse Delta